

Komócsin Zoltán elvtárs előadása

Szombaton délelőtt Komócsin Zoltán elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Népszabadság főszerkesztője előadást tartott Szegeden az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről a szegedi járás termelőszövetkezeti párttitkárainak tanfolyamán.

Új szanatórium

Szombaton Tatabányán dr. Dóleschall Frigyes egészségügyi miniszter átadta rendeltetésének az új tbc-szanatóriumot. A 300 ágys gyógyintézet 40 millió forint költséggel létesült.

Levelek és emberek

Egy régi vágású háztulajdonos — A segítséget el kell fogadni
Ki csináltassa meg az ajtót?

Már olyan lejárt, olyan múltból kísértő dolog a háztulajdonosok basáskodása, hogy az ember hirtelenjében nem is érti, ha mostanában kerül illyesmi szóba. Pedig, sajnos, elég gyakran hallani róla. A Tavasz utca 9. szám alatt is ez kerít meg a lakók életét, kiderül leveleükből. Amióta Gregus István augusztusban megvette a házat, s beköltözött Ruzsáról, nincs nyugalmuk. Mert nem hágy nekik nyugtot.

Kár találgatni, hogy miért

nem: „urá” akar lenni házában. Bezárta a padlást, elvette a mosókonyhat, kikergette belőle a teknőket és dézsákat. De ez még hagyján. Állandóan fenyegeti a lakókat, s nem is akármilyen módon! Még a kislányának is „teli a szája”, ha valamelyik lakót veszi, a nyelvére. Még az is előfordult, hogy Gregus István bicikálva kergette meg az egyik lakót. Bírósági ügy lett belőle. Hiába! Nem hagyja abba áskálódását.

Tíz éve működik egy TŰZÉP-telep a házban, azt is ki szeretné „fürni”. Bepakolta holmiját az egyik mellékhelyiségbe, pedig ahhoz semmi köze. Ha délután jön tüzelő a telepre, ráripakodik a vezetőre, hogy mit keres itt, amikor már letelt a munkaideje.

Jellemző, hogy mennyire sikerült megfélemlíteni lakóit, hogy azok már nemcsak magukat féltik, hanem képeket attól tartani, Gregus Istvánnak sikerül a TŰZÉP-telepet elköltöztetni, holott arra nagy szüksége van az egész környéknek.

A törvény, az igazság nem a basáskodó háztulajdonos pártján van, de eddig mégis hiába avatkozott be egyes esetekben a rendőrség, a bíróság, a tanács: Gregus István vígan legelteti csirkéit az udvaron meg az utcán, s hordja, piszkolja, fenyegeti, ahol csak éri, bérli. Vajon meddig? Vajon meddig viselkedhet úgy, mint azok a háztulajdonosok, akiket a múltból szoktunk emlegetni?

Néha könnyebb panaszkodni, mint tenni is ezért valamit, hogy megszűnjék a panasz. Özveggy Bánfi Dezsőné tűzhelyének esete is ezt a tételt példázza. Mert az igaz, hogy Hobiárt-basa utca 31. szám alatti lakásának tűzhelye tönkrement, s hogy öt gyermek édesanyja, tehát tűzhez nélkül nem tudhat gondoskodni családjáról. Elment még Lacsán Mihályné országgyűlési képviselőhöz is, hogy segítséget kérje egy új tűzhez beszerzéséhez az IKV-tól, mintha az ingatlankezelő nem is akarna neki adni.

Csak hogy nem egészen úgy történt minden, ahogy levelelben elmondja. Kezdjük talán azzal, hogy azt a rossz tűzhelyet, mielőtt végképp tönkrement, meg is lehetett volna csináltatni. De ha már ezt elmulasztotta, el lehetett

volna fogadni az IKV által felajánlott két használt tűzhely valamelyikét, melyről más lakók csak azért mondtak le, mert nem volt rá szükségük. De özv. Bánfi Dezsőné, úgy látszik, vadonatújhoz ragaszkodik, s nem gondol arra, hogy az IKV-nak se telik mindig újra, nemcsak neki szegényes olykor a pénztárcája.

Volt, aki elfogadta a használt tűzhelyt, s így a panasz visszazárt, s a panasztevő fejére. Most se új, se régi tűz hely nincs az ötgyerkes család konyhájában. De azért mégsem mondjuk azt, hogy ne is legyen. Az IKV biztosan gondoskodik majd róla, ha teheti. A gyerekek kedvéért...

Még egy elgondolkozató levél, melynek témája az IKV-val van kapcsolatban! Fodor Szilveszterné, Szent István tér 15. szám alatti lakásának ajtaját, mely közvetlenül az udvarra nyílik, az idő vasfoga annyira megviselte, hogy ha be van csukva, akkor is úgy sétál be rajta a szél, mintha nem is lenne. Fodorné fájós lábú, csökkent munkaképességű asszony, érthető, hogy szeretne jól fűtött szobában lakni, hiszen még az sem bírja a huzatot, aki egészséges.

Az ingatlankezelő mégsem csináltatta meg az ajtaját. Szerinte azt mondták, hogy majd csak májusban kerül rá sor, az IKV szerint azonban sohasem. Illetve addig semmi esetre sem, míg meg nem nézeti, hogy a munka 100 forintot aluli, vagy felüli összeget tenne-e ki? Mert attól függ, kit terhel a javítás. Ez a szabály. Azóta Fodorné nem volt az IKV-nál.

Valószínűleg azért nem, mert még nem nézette meg. Milyen jó lenne azonban, ha már megvolna az Ingatlankezelő Vállalatnak az a felállításra váró gyorsjavító részlege, amelyik akkor is kimegy a helyszínre, ha nem tudja, ki fogja a munkát fizetni. De megcsinálja a csinálnivalót, s azután annak számláz, akit illet. Nemcsak Fodor Szilveszterné, hanem még igen sok bérleti gondját szüntetné meg, ha lenne, akivel meg lehetne csináltatni a lakásban előforduló apróbb-nagyobb hibákat.

Népszerűként az olvasóval

Egy pohár borról

Tisztelt Olvasóm, itt a tél, megjötték a hideg idők, megjötték a disznóvágások szezonja. A jőféle hurka-kolbászra, zsíros ételekre szívesen megiszunk egy pohár bort, sőt — ami igaz az igaz — még többet is. Válgják egészségünk!

Mindez azért mondtam el, nehogy valaki azt higgye, néhan haragszom a borra. Szívesen bevallom négyzetem között, vagy akár nyilvánosan is, magam is szeretem a jőféle borokat, de — s éppen ezért róttam papírra e néhány sort — csak mértékkel. Persze nem úgy, mint az egyszerű italos ember, aki részegen is váltig erősítgette, hogy maga is csak mértékkel issza a bort, mármint — úrmértékkel.

A tréfáról azonban komolyra fordítva a szót, az utóbbi időben megdőbbséte példáival találkozunk a mértéktelen italozásnak. Nem akarom újra meg újra értesülnöm adatait, de nem ártana magunk között többször, többféle beszélni arról, miért növekszik az utóbbi időben a botrányokozó részek, az ittas vezetők száma. Rendben van, hogy ma már jobban telik néhány pohár borra, rendben van az is, hogy egy-egy örömmünnepe, családi esemény nem mulhat el boroztatás nélkül, de az már sehogyan sincs rendjén, hogy az ilyen ünnepeket vége nem egyszerű botrányba, sőt kisebb-nagyobb tragédiákba torkollik. Szélsőséges eset, de mégis megtörtént az idén kétszer is Szentesen, hogy részeg férj kést emelt a feleségére, s az egyik esetben ez gyilkossággal is végződött. Az már azonban kevésbé szélsőséges példa, amikor valaki ittasan ül a volán mögött.

A közelmúltban a szegedi rendőrség URH-kocsija csak úgy próbaképpen szaladt ki egy este Domaszékre. Az út eredménye: nyolc ittas vezetőt kaptak tetten. Egy másik alkalommal Csongrád megyei rendőrségi körút alkalmával 21 — magán és hivatalos — gépkocsivezetőt találtak ittasan az autóban. Micsoda szencsélenségek elindítói lehetnek volna! Mert az ittas vezető nemcsak a saját maga és utasai testi épségét veszélyezteti, hanem azokat is, akik pedig a közlekedési szabályok betartásával folytatják útjukat. Nem egy példa van erre is.

Tisztelt Olvasóm! Bizonyára Ön is hallott már nem egy esetet arról, hogy mennyi bajt, gondot, szomorúságot okozott a mértéktelen italozás egy-egy családban. Mennyire megmérgezi a részeg apa — sajnos nemegyszer a részeg apa és anya — a felnövekvő gyermekek életét, s térsz jóvátehetetlen kárt leküzbén, jövő életükben. Váloperes bírók sokat tudnának beszélni

arról, hogy hány családi életet rombolt szét a féltelen alkoholszomj. Nem véletlen, hogy fizetésnapokon a rendőrség különösen felkészül, és a vendéglők, italboltok környéken számtalanszor akadályozza meg a részegségekből eredő súlyosabb eseteket, botrányokat, verekedéseket. Ilyen napokon mindig több is az előállítás a rendőrségre, mint máskor.

Rendőrségünk valóban körültekintő és lelkiismeretes munkát fejt ki annak érdekében, hogy megakadályozza a szeszgőzöl hajtott megmondhatatlanságokat, garázdaságokat. Mindez azonban nem lehet csupán rendőri ügy. Az egyéni felelősségen túl az eddigieknél sokkalta nagyobb szükség van a társadalmi felelősség felélesztésére. Ne várjuk meg azt, amíg egy-egy italozásból rendőrségi ügy kerekedik, amíg egy-egy italos ember útja a rendőrségre, vagy végül is az elvonókúrához vezet. Van előbb is állomás!

Ha egy-egy gyöngébb akaraterejű ember nem tud korábban megállni a rendszeres alkoholiszom és az ebből eredő zűlést útján, akkor a lehetőségeken belül, a környezetének kell segítenie. Senki ne mondja, hogy nem ismeri a munkahelyén azokat, akik kezdetben csak dologidő után részegednek le rendszeresen, aztán pedig kápatosan járnak be munkahelyükre is. Csakhat „minek szólunk neki, még majd megsértődik ránk”. Ez az elv, ez a magatartás nem lehet méltó a mi társadalmunk emberéhez, s ha először munkatársunk meg is sértődik a figyelmeztetésért, később bizonyára hálás lesz nekünk. Sok nagy bajt lehetne így megelőzni. Milyen régi probléma az is, hogy a vendéglők, italboltok ne legyenek — legalábbis a szesz italok dolgában — tervkötelezettek. Sok lelkiismeretes pincér van, aki nem szolgálja ki az ittas vendéget, de sajnos — éppen a tervkötelezettség miatt — még akadnak, akik a nagyobb haszon kedvéért nem mindig tartják be a rendeletet. Ugyancsak a rendőri statisztika a megmondhatója, hogy hány bünesetelt tudtak kimutatni: a botrányba fulladó italozás a Marx téri kocsmabódénál kezdődött.

Örvendetes, hogy Szegeden is működik az alkoholizmus ellen küzdő bizottság, s nagyon hasznos volt a szegedi társadalmi szervezeteknek a közelmúltban a problémával kapcsolatban összehívott megbeszélése. Közösen kell kialakítani azokat a módszereket, amelyek visszatartják az arra hajlamos embereket az alkoholizmus rettentő betegségétől, szenvedélyétől. Akinél lehet, hassunk a felelősségérzetre, az önértésre, de akinél másként nem megy, nem riadhatunk vissza az adminisztratív, a törvény adta lehetőségekkel élő kényszerítő módszerektől sem. Érdekes gyakorlatat honosított meg például többfelé a Szovjetunióban, ahol a rendszeresen botrányot okozó részeket arcképeit nyilvános helyeken — Moszkvában a Metro-állomásoknál, másutt a részegeskedő munkahelyén stb. — függesztik ki néhány soros szöveggel. Nálunk is megvan már a törvény a krónikus alkoholisták elvonókúrára utalásáról, mint végső megoldásról.

Tisztelt Olvasóm, mindezek után ismételen nem akarom elvinni guszutasát a kedvenc borától. Csak azt szerettem volna magunk között elmondani, hogy nem mindegy: isszunk-e, vagy részegesek vagyunk.

— Iszom, ha a szívem örvend, iszom, ha bánat éri. — írta a költő, s ehhez csak azt a prózai jó tanácsot fűzöm: úgy örvendjünk, úgy igyunk, hogy ne kelljen bánkódnunk miatta.

Lótos János

F. K.

Közlekedési figyelő

Hiányoztak az előzés feltételei

A Moszkvics vezetője meghalt három utasa pedig — mint hírt adtuk róla — súlyosan megsérült. A közlekedési balesetet a budapesti múton, a vilmaszállási bekötőútnál szabálytalanul előző tehergépkocsi okozta, amely összeütközött a szembejövő személyautóval. A nagy AKÓV-kocsi vezetője, akit azonnal letartóztattak, nem szenvedett sérülést.

Miért és hogyan keletkezett a súlyos szerencsétlenség? Kedd délután volt, erősen csökkent látási viszonyokkal. Szeged felől jött a Moszkvics, a menetirány szerinti jobb oldalán. Vele szemben, ugyancsak a menetirány szerinti jobb oldalán, kerékpáros haladt, és őt Kistelek felől jövet megközelítette egy tehergépkocsi. Ezután a gépjármű után zárkózott fel a nagy AKÓV fehérszálított autó. Ennek vezetője azonban, anélkül, hogy áttekintette volna, megvan-e az előzés valamennyi feltétele, felelőtlenül előzésbe kezdett. Kerülni kezdte az előtte futó teherautót és már ebben a pillanatban elkövette a szabálytalanságot. Mert az előzés feltételei között szerepel: előzni csak a szembejövő forgalom akadályozása nélkül és csak akkor szabad, ha a vezető az előzést be tudja fejezni, a köz-

lekedés zavarása nélkül vissza tud térni az út menetirány szerinti jobb oldalára. Hiányoztak ez és az előzés többi feltétele.

Az AKÓV gépkocsi vezetője mégis előzött. Elhúzott az út bal oldalára, közelében ott volt a másik teherautó, szabályosan az út jobb oldalán haladva; előtte pedig a kerékpáros igyekezett. Szabályosan jött a Moszkvics és a szabálytalanul megkezdett és folytatott előzés miatt a tehergépkocsi a jeges, csúszós úton összeütközött a személyautóval.

A súlyos kimenetelű baleset pillanatok alatt történt. Figyelmeztető minden gépjárművezetőnek, hogy rendkívül súlyos következményre járhat minden szabálytalanság. Nem szabad megszegni az előzésre vonatkozó előírásokat! Előzni csak akkor szabad, ha a szabad kilátás biztosított; ha a szembejövő forgalmat az előzés nem akadályozza; ha a gépjármű vezetője meggyőződött arról, hogy más jármű előzésbe nem fogott; ha elegendő oldaltávolság áll rendelkezésre; ha az előzés befejezésével a járművezető haladéktalanul vissza tud térni az út menetirány szerinti jobb oldalára, s nem kényszeríti a sebesség korlátozására a megelőzőt járművet.

Ne taxival, gy'log menjen, aki siet?

Taxival nem igen indul az ember sétára. Akkor használja csak, amikor sürgős útja van. Illetve, használna, igénybe venné, utazna vele, ha...

— Szabad a kocsi?
— Kérem, tessék!
S a másik két kocsi is szabad volt.

SZOMBAT, DÉLI FEL 1

Forog a telefonszára: 33-33.

— Kérek egy kocsit.
— Nincs benn egy sem — mondja Gálné, a menetirányító. — Később sem küldhetek. Esküvőn vannak. Az utas megint gyalog indul. A Takaréktár utcában déli 12 óra 45 perckor négy autótaxi áll. Az első egy bordó színű Warszawa. Rendszáma: JA 31-96.

— Szabad a kocsi?
— Hová megy?
— A Bécsi körútra.

— Oda nem megyek! — válaszolja a sofőr. — Próbálja meg a következő kocsikat.

A mögötte álló három kocsi, rendszámuk: JA 14-01, JA 14-50 és JA 31-31 üres. A vezető sincs sehol.

Sajnos, sietni kell, az idő sürget, az utas nem ér rá taxira várni. Elindul gyalog!

Szegedre jutott a Cházár-emlékérem

Jelképek is jó, hogy a kitüntetés átadását követő összejövetelen egyszerű csak Nagymajtényi László elé állt egy fiatal ember, a következő szavakkal: „En, mint a tanteszület legifjabb tagja, szeretettel köszöntöm ebből az alkalomból, s kérem, hogy továbbra is úgy támogasson munkámban, mint eddig.”

Huszonnyolc éve, 1935 óta működik e pályán Nagymajtényi László. 1942-től 1947-ig itt tanított, ebben az intézetben, melynek 1951 óta igazgatója. Akkor 110-120 növendéke volt, ma 160 bentlakó és 23 bejáró. És ne feledjük, hogy Magyarországon 1948-ban vezették be a testi fogyatékos gyermekek tankötelezet-

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége minden évben emlékéremmel tünteti ki azokat, akik munkásságukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy a siketnéma gyerekek és felnőttek is be tudjanak illeszkedni, hasznos polgáruvá tudjanak válni a társadalomnak. Az emlékérem Cházár Andrástól neveztek el, aki 1902-ben felállította Vácut az ország első siketnéma-velő intézetét. Tegnap, szombaton délelőtt a Murányi Antal Siketnéma-velő Intézet Bécsi körúti épületében az intézet igazgatójának, Nagymajtényi Lászlónak nyújtották át az I. Cházár András-emlékéremet. Az ünnepségen képviseltette magát a városi pártbizottság, a tanács, a gyógypedagógiai iskola és a fül-, orr-, gégészeti klinika. Az emlékéremet Bálint Sándor, a siketnéma szövetsége helyi csoportjának titkára adta át és megjelent Csizmazia Kálmán és dr. Rák Kálmán is. Ők hárman már korábban megkapták a Cházár András-emlékéremet.

segét, tehát az intenzív harc csak akkor kezdődött meg azért, a nemes célért is, hogy valamennyi siketgyermek és felnőtt megtalálja a helyét a társadalomban. Ennek a munkának részese Nagymajtényi László. Már 1953-ban megkapta a Közoktatás Kiváló Dolgozója kitüntetését. Az általa írt tankönyvek és a szakmunkák, melyek bírálatát végzi, tudományos felkészültségének bizonyítéka. A hosszú, gyakorlati munkával eltelt évek alatt rendszerint az első osztályokban, elsősben és másodokban tanított. Pedig talán ez a legnehezebb: az első 70-100 szóra megtani-

tani a gyerekeket, s azután írni, olvasni, a szavakat egyszerű mondatokká rakatni össze.

A szegedi intézetben három megye, Csongrád, Békés és Bács-Kiskun siketnéma gyermekek végzik el a nyolc általános iskolát. Sokan közülük szakmát tanulnak, középiskolai, sőt egyetemi végzettséget szereznek. Megbecsült, egyenrangú tagjaivá válnak a dolgozók társadalmának. S hogy ma ez már természetes dolog, olyan lelkes, nagy hivatástudatú embereknek köszönhető, mint amilyen a most Cházár András emlékéremmel kitüntetett Nagymajtényi László.

F. K.